

هئية التقبييس لدول مجلس التعاون لدول الخليج العربية
G.C.C İÇİN STANDARTLAŞTIRMA KURUMU (GSO)

GSO 835 /1997

أعضاء وحأشاء الضناً والمعاز والبقر والجمال
والجاموس المبردة والمجمدة
KOYUN, KEÇİ, SIĞIR, DEVE VE BUFALO
ORGANLARI VE İÇ ORGANLARI
(SOĞUTULMUŞ VE DONDURULMUŞ)

ICS:67.120.10

KOYUN, KEÇİ, SIĞIR, DEVE VE BUFALO
ORGANLARI VE İÇ ORGANLARI
(SOĞUTULMUŞ VE DONDURULMUŞ)

GSO Yönetim Kurulu Onayı Tarihi : 1418(H)-06-14 (1997-10-15)
Basım Durumu : Teknik yönetmelik

**KOYUN, KEÇİ, SIĞIR, DEVE VE BUFALO
ORGANLARI VE İÇ ORGANLARI
(SOĞUTULMUŞ VE DONDURULMUŞ)**

1. UYGULAMA KAPSAMI VE ALANI

Bu GSO standardı insan tüketimine uygun soğutulmuş ve dondurulmuş koyun, keçi, sığır, deve ve bufalo organları ve iç organlarıyla ilgilidir ve kümes hayvanlarının organlarını ve iç organlarını kapsamaz.

2. BÜTÜNLEYİCİ REFERANSLAR

- 2.1 GSO 9/1995 " Hazır ambalajlı gıda maddelerinin etiketlenmesi ".
- 2.2 GSO 592/1995 "Et ve Et Ürünleri Numune Alma Yöntemleri ".
- 2.3 GSO 593/1995 "Et ve Et Ürünlerinin Fiziksel ve Kimyasal Analizi Yöntemleri".
- 2.4 GSO 20/1984 "Gıda Maddelerindeki Bulaşıcı Metalik Unsurların Tespit Yöntemleri".
- 2.5 GSO 21/1984 "Gıda Tesisleri ve Personelleri İçin Hijyen Yönetmelikleri ".
- 2.6 GSO 323/1994 "Soğutulmuş ve Dondurulmuş Gıdaların Taşınması ve Depolanması için Genel Gereksinimler ".
- 2.7 GSO 993/1994 "İslami Yasalara Göre Hayvan Kesim Gereksinimleri".
- 2.8 GSO 150/1993 "Gıda Ürünleri için Son Kullanım Tarihleri – Bölüm 1".
- 2.9 GSO 382/1994 "Zirai ve Gıda Ürünlerinde Böcek İlacı Kalıntısı Maksimum Limitleri – Bölüm Bir ".
- 2.10 GSO 383/1994 " Zirai ve Gıda Ürünlerinde Böcek İlacı Kalıntısı Maksimum Limitleri – Bölüm 2".
- 2.11 GSO 1016/1998 "Gıda Maddeleri için Mikrobiyolojik Limitler – Bölüm 1".
- 2.12 GSO 988/1998 "Gıda Maddelerinde İzin Verilen Radyasyon Seviyesi Limitleri ".
- 2.13 GSO 998/1998 "Gıda Maddelerinde Radyasyon Seviyesi Limitleri Tespit Yöntemleri ".
- 2.14 GSO 1023/2000 "Gıda Maddeleri için Son Kullanım Tarihleri – Bölüm 2".
- 2.15 GSO 655/111996 "Et, Balık, Kabuklu Deniz Ürünleri ve Bunların Ürünlerinin Mikrobiyolojik İnceleme Yöntemleri".
- 2.16 GSO 815/1997 "Taze Etin Hazırlanması, Taşınması, Elleçlenmesi ve Depolanması için Hijyenik Uygulama Kodu".

3. TANIMLAR

- 3.1 İnsan tüketimine uygun organlar ve iç organlar. İslami ritüellere uygun kesilmiş insan tüketimine uygun hayvanların organları ve iç organları. Bunlara karaciğer, böbrek, kalp, işkembe, beyin, dil, bacak, testis, dalak ve kuyruk dâhildir.

4. GEREKSİNİMLER

İnsan tüketimine uygun organ ve iç organlarda aşağıdaki gereksinimler karşılanacaktır:

- 4.1 Organ ve iç organ hazırlığı, (2.5 ve 2.11) ve (2.1)'de bahsedilen GSO standartlarında belirtilen hijyen gereksinimlerine göre yapılmalıdır.
- 4.2 Organlar ve iç organlar, hijyen muayenesini geçen sağlıklı hayvanlardan olmalıdır.
- 4.3 Organlar ve iç organlarda kist ve tıkanıklık olmamalıdır ve doğal şeklinde, semptomsuz olmalıdır.
- 4.4 Organlar ve iç organlar kesimden sonra hemen -1 ile sıfır °C arasında soğutulmalıdır. Dondurulmuş organ ve iç organ durumunda, dondurma -35°C'den daha fazla olmayan sıcaklıkta hızlıca yapılmalıdır, böylece termal merkezdeki sıcaklık en kısa zamanda -18°C'ye erişebilir.
- 4.5 Böcek ilacı kalıntısı, (2-9 ve 2.10)'da bahsedilen GSO standartlarına göre izin verilen seviyeden daha fazla olmayacaktır.
- 4.6 Radyasyon seviyesi, (2.12)'de bahsedilen GSO standardına göre gıda maddelerinde izin verilen seviyeden daha yüksek olmayacaktır.
- 4.7 Mikrobiyolojik kriterler, (2.11)'de bahsedilen GSO standardına uygun olacaktır.
- 4.8 Ağır metal bulaşıcılar aşağıdaki seviyeleri aşmayacaktır:
Cıva	0.05	PPm.
Arsenik	0.5	PPm.
Kurşun	1	PPm.
Bakır	30	PPm.
- 4.9 Hormon ve antibiyotikler içermeyecektir.
- 4.10 Koruyucu ve renklendirici materyaller içermeyecektir.
- 4.11 İthal organ ve iç organlar için aşağıdakilere uyulmalıdır.
- 4.11.1 İlgili yetkililerden giriş izni alınan durumlar hariç, GSO Arap Krallığı karantina tedbirlerinde tanımlanan salgın hastalıkların olduğu ülkelerden organ ve iç organ ithal etmek yasaktır.
- 4.11.2 İthal edilen partiyle birlikte, hayvanların İslam yasalarına göre kesildiğini, organ ve iç organların sağlam bulunduğunu, bulaşıcı hastalık olmadığını ve insan tüketimine uygun olduğunu belirten, GSO konsolosluğu veya yetkilendirilmiş bir kurum tarafından onaylanmış ve tasdik edilmiş iki sertifika olacaktır.
- 4.11.3 Soğutulmuş organlar ve iç organların, kesim tarihinden itibaren Krallığa ulaşma süresi 2 günü geçmeyecektir.

5. NUMUNE ALMA

Numuneler (2.2)'de bahsedilen GSO standardına göre alınmalıdır.

6. TEST YÖNTEMLERİ

Bu standardda uygunluğunu belirlemek için madde (5)'e göre alınan temsili numune üzerinde aşağıdaki testler yapılmalıdır.

- 6.1 Bulaşıcı metalik unsurlar, (2.4)'te bahsedilen GSO standardına göre belirlenmelidir.
- 6.2 Fiziksel ve dış analiz, (2.3)'te belirtilen GSO standardına göre belirlenmelidir.
- 6.3 Mikrobiyolojik test (2.15)'te belirtilen GSO standardına göre yapılmalıdır.
- 6.4 Radyasyon seviyesi tespiti, (2.13)'te bahsedilen GSO standardına göre yapılmalıdır.

7. PAKETLEME

Paketleme sırasında aşağıdakiler değerlendirilmelidir:

- 7.1 Paketlemede kullanılan konteynırlar ve paketleme materyalleri temiz, hijyenik ve ürün kalitesini ve sağlığını etkilemeyecek ve depolama, taşıma ve elleçleme sırasında kirlenmesine sebep olmayacak uygun materyallerden üretilmiş olmalıdır.
- 7.2 Organlar ve iç organlar kutularda taşınmalıdır ve her kutu için birim aynı şekilde, boyutta, ağırlıkta ve tipte olmalıdır.

8. TAŞIMA VE DEPOLAMA

(2.6)'da bahsedilen GSO standardının hükümleri önyargısız olarak aşağıdakileri içermelidir.

- 8.1 Soğutulmuş organ ve iç organların sıcaklığı depolama sırasında -1 ile 0°C arasında olacaktır.
- 8.2 Soğutulmuş organ ve iç organların raf ömrü, kesim tarihinden itibaren 7 günü geçmeyecektir, beyin, iškembe ve testisin 5 gün olmalıdır.
- 8.3 Dondurulmuş organlar ve iç organlar için termal merkezdeki sıcaklık depolama sırasında (-18°C)'yi geçmeyecektir.
- 8.4 Dondurulmuş organların ve iç organların raf ömrü 6 ayı geçmemelidir, beyin ve testis 4 ay ve karaciğer için kesim tarihinden itibaren 9 ay olmalıdır.
- 8.5 Dondurulmuş organ ve iç organlar için dondurma aşamasından Krallık giriş limanına varış arasında geçen zaman 2 ayı geçmeyecektir, beyin ve testis hariç, bir ayı geçmeyecektir.

9. ETİKETLEME

(2.1) (2.8) ve (2.14)'te bahsedilen GSO standartları hükümlerine önyargısız olarak etiketleme aşağıdakileri kapsamalıdır:

- 9.1 Organ ve iç organ markası.
- 9.2 Organ ve iç organ kaynağı.
- 9.3 Taşıma ve depolama sıcaklığı.
- 9.4 Ürün için son kullanım tarihleri.